

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır ve bölge illerinde uzun süredir elektrik dağıtımında ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Sık elektrik kesintileri, kaçak kullanım iddiaları üzerinden kesilen yüksek tutarlı cezalar ve altyapı eksiklikleri nedeniyle yurttaşlar büyük mağduriyet yaşamaktadır. Elektrik hizmeti bölgede adeta bir kriz haline gelmiştir. Sorunun altyapısal yönü ise son derece belirgindir. Kırsal yerleşimlerin birçoğunda direk ve hatların 30-40 yıllık olduğu, kopuk tellerin geçici bağlarla ayakta tutulduğu, trafoların sık sık arızalandığı aktarılmaktadır. Bu eski yapı teknik kayıplara ve güvenlik risklerine yol açmaktadır. 2024 yazında Diyarbakır Çınar ile Mardin Mazıdağı arasında meydana gelen büyük bir yangının, bakımsız elektrik hatlarından kaynaklandığı tespit edilmiş; bu faciada 15 yurttaş hayatını kaybetmiştir.

Yurttaşların en sık dile getirdiği şikâyetlerden biri, ölçüm yapılmadan veya çok sınırlı kullanım üzerinden kesilen fahiş ceza faturalarıdır. Diyarbakır'da yalnızca birkaç gün kullanılan bir taziye evine 160 bin TL, Sur ilçesinde kapalı tutulan bir taziye evine 147 bin TL fatura çıkarılmıştır. Silvan'da aboneliği olmayan bir eve 25 bin TL'lik ceza kesilmiş, Sur'un farklı mahallelerinde yurttaşlara 5.800 TL'ye kadar cezalar yazılmıştır. Bu örnekler, ölçülmeyen tüketimler için masa başında rakamlar belirlendiği algısını güçlendirmiştir.

Benzer uygulamalar bölgedeki bazı illerde de görülmektedir. Köylere topluca 60 bin ile 450 bin TL arasında faturalar gönderildiği, kimi köy muhtarlarına geçmiş dönem borçları gerekçe gösterilerek milyonlara varan icra takipleri başlatıldığı aktarılmaktadır. Borçlu-borçsuz ayrımı yapılmaksızın tarımsal destek ödemelerine el konulması da ciddi tepki toplamaktadır. Elektrik faturaları ve cezalar yoluyla oluşan bu yük, yurttaşların ödeyemeyeceği boyutlara ulaşmıştır. Birçok hane icra tehdidi ve haciz riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum ekonomik olarak sarsıntıya yol açarken, devlete güven duygusunu da zedelemiştir. Özellikle yaz aylarında günlük 6-8 saatlik kesintiler nedeniyle köyler susuz kalmakta, tarımsal sulama yapılamamakta, hayvancılık durma noktasına gelmektedir. Geçimlik tarım yapan köylüler ürün kaybına uğramakta, içme suyuna dahi erişimde zorluk yaşamaktadır.

Denetimlerin asker ve kolluk kuvvetleri eşliğinde yapılması da en çok şikâyet edilen uygulamalardandır. Kaçak kontrolü adı altında köylere baskın tarzı girişler yapılmakta, evlere askerle girilmekte, bu da çocuklar üzerinde psikolojik travmalar yaratmaktadır. Denetimlerin

sivilleştirilmesi ve hukuka uygun biçimde yürütülmesi yurttaşların ortak talebidir. Geline nokta elektrik dağıtımını, yurttaşlar nezdinde kamu hizmeti olmaktan çıkıp bir tahsilat aracına dönüşmüş durumdadır. Şirketin bakım-onarım yükümlülüklerini yerine getirmemesi, arıza bildirimlerine geç yanıt vermesi ve altyapı yatırımlarını ihmal etmesi sorunları derinleştirmektedir.

Elektrik, modern dünyada temel bir yaşam hakkıdır. Bu nedenle altyapının hızla yenilenmesi, cezaların ölçüme dayalı hale getirilmesi, uzun süreli kesintilerin önlenmesi ve yurttaşın uğradığı zararların tazmin edilmesi zorunludur. Sonuç olarak Diyarbakır merkezli olarak tüm bölgede elektrik dağıtımındaki sorunlar sosyal adalet ve ekonomik kalkınma açısından acil çözüm beklemektedir. Yurttaşların temel talepleri; haksız ceza ve borç yüklerinden kurtulmak, kesintisiz ve kaliteli hizmete erişmek, denetimlerin insan onuruna uygun biçimde yürütülmesi ve altyapının güçlendirilmesidir.

Bu bağlamda;

1. Diyarbakır'da ve bölgedeki bazı illerde ölçüm ve somut tespit olmaksızın, bir günlük veya çok sınırlı kullanım varsayımına dayanarak "12 aylık tüketim" üzerinden ceza/fatura tahakkuku yapılmasının açık yasal dayanağı nedir; hangi mevzuat maddelerine dayandırılmaktadır?
2. Kaçak elektrik tespit ve tahakkuklarında kullanılan yöntem, hesap formülü ve varsayımlar (süre, güç, kullanım profili vb.) nelerdir; bu formüller EPDK tarafından onaylanmış mıdır?
3. Diyarbakır'da yalnızca birkaç gün kullanılan taziye evlerine 160 bin TL ve 147 bin TL mertebesinde düzenlenen ceza/faturalara benzer işlemler son üç yılda kaç tesiste yapılmıştır; bu işlemlerin kaç i tiraz sonrası iptal edilmiştir?
4. Diyarbakır'ın ilçe ve kırsal mahallelerinde hanelere 5.800 TL'ye kadar kesilen "eski saat/donanım" gerekçeli ceza/faturaların sayısı nedir; bu işlemlerden iade edilen, düzeltilen veya iptal edilenlerin oranı kaçtır?
5. Bölgedeki bazı illerde köylere topluca 60 bin–450 bin TL aralığında tebliğ edilen ceza/fatura uygulamalarının sayısı nedir; bu uygulamalara konu sayaçların kaçında yerinde ölçüm ve bağımsız kalibrasyon yapılmıştır?
6. Diyarbakır'da aboneliği olmayan yapılara 25 bin TL mertebesinde kesilen kaçak cezalarının sayısı nedir; bu işlemlerin dayanak tutanakları, fotoğraflı tespitleri ve bilirkişi raporları mevcut mudur?
7. Son beş yılda Diyarbakır ve bölgedeki bazı illerde "yıllık tüketim esaslı" ceza tahakkuklarıyla tahsil edilen toplam tutar nedir; bu tahsilatın kaçta kaç yargı veya idari itiraz sonucu iade edilmiştir?
8. Ceza ve tahakkuklara karşı başvuru itiraz/şikâyet mekanizmalarının (şirket, EPDK, tüketici hakem heyeti, yargı) sonuçlanma süreleri ve kabul oranları nedir; başvuru süreçlerinde standart hizmet düzeyi (SLA) taahhütleri var mıdır?
9. Diyarbakır'da 2023–2025 döneminde planlı ve plansız elektrik kesintileri için SAIDI ve SAIFI göstergeleri nedir; bu göstergeler EPDK hedeflerine göre hangi düzeydedir?

10. Yaz aylarında günlük 6–8 saatlik kesintilerin yaşandığı yerleşimler için önceden bildirim oranı, kesinti süresi hedefi ve aşım halinde tüketiciye uygulanan tazmin/indirim mekanizmaları nelerdir; bugüne dek kaç dosyada tazminat ödenmiştir?
11. Diyarbakır'da 2024 yazındaki büyük yangın da dahil olmak üzere bakımsız hatlarla ilişkilendirilen olaylar hakkında Bakanlığınız/EPDK tarafından yürütülen teknik incelemelerin sonuçları nedir; dağıtım şirketine uygulanan yaptırım var mıdır?
12. Diyarbakır'da son on yılda (yıllar bazında) dağıtım şebekesi için öngörülen yatırım tutarı, gerçekleşen yatırım tutarı ve gerçekleştirme oranı nedir; kaç kilometre hat yenilenmiş, kaç trafo/direk değiştirilmiştir?
13. Şebekede 30–40 yılın üzerindeki direk ve hatların oranı nedir; yüksek riskli hatların (yangın, can/mal güvenliği riski) envanteri ve ivedi yenileme takvimi var mıdır?
14. Diyarbakır'da arıza bildirimlerine ortalama müdahale süresi ve arızanın giderilme süresi nedir; kırsal/kentsel ayrımında hedeflenen ve gerçekleşen süreler nelerdir?
15. Sayaçların düzenli okunması/uzaktan okunması oranı nedir; uzaktan okuma altyapısının kapsama oranı, arıza/iletişim hatası oranı ve veri bütünlüğü kontrollerinin sonuçları nelerdir?
16. Son üç yılda Diyarbakır'da “arıza/ölçüm hatası” gerekçesiyle değiştirilen sayaç sayısı ve hatalı ölçüm oranı kaçtır?
17. Kolluk kuvvetleri eşliğinde kırsal yerleşimlere yapılan denetimlerin hukuki dayanağı nedir; evlere fiziki giriş uygulamaları hangi idari izinlere tabidir; çocukların ve kırılgan grupların korunmasına yönelik özel protokol var mıdır?
18. Denetimlerde kullanılan drone ve benzeri araçlar için Sivil Havacılık ve ilgili kurum izinleri alınmakta mıdır; görüntülerin işlenmesi, saklanması ve paylaşımı KVKK ve Anayasa hükümlerine uygun biçimde denetlenmekte midir?
19. Denetim kaynaklı şikâyetlerin (psikolojik etki, mahremiyet ihlali, kötü muamele iddiası vb.) sayısı nedir; bu şikâyetlerin kaç idari/cezai soruşturmaya konu olmuş, sonuçları ne olmuştur?
20. Tarımsal destek ödemelerinin elektrik borçlarına mahsubu uygulamasının dayanağı nedir; Diyarbakır ve bölgedeki bazı illerde bu yöntemle tahsil edilen toplam tutar nedir; borçlu-borçsuz ayrımı yapılmaksızın gerçekleştirilen hatalı mahsuplar iade edilmiş midir?
21. Diyarbakır'da mesken ve tarımsal sulama tarifelerinde son üç yıldaki artış oranları nedir; Türkiye ortalamasıyla karşılaştırıldığında farkın sebepleri nelerdir?
22. Kayıp-kaçak oranlarının Diyarbakır ve bölgedeki bazı illerde teknik/teknik olmayan ayrımı nedir; teknik kayıpları azaltmaya dönük somut projelerin (iletim/dağıtım yenilemesi, izleme) takvimi ve hedef etkisi nedir?
23. Kayıp-kaçak hedeflerinin tutturulamaması halinde şirket hakkında EPDK tarafından uygulanan idari yaptırımlar (para cezası, gelir düzenlemesi, yatırım yaptırımı vb.) nelerdir; son on yılın yıllık dökümü nedir?
24. Diyarbakır'da uzun kesintiler ve gerilim dalgalanmaları nedeniyle cihaz/ürün/mahsul zararı başvurularının sayısı, kabul oranı ve ödenen tazminat toplamı nedir?
25. Planlı kesintiler için kamuya açık duyuru ve bildirim (SMS, web, muhtarlık kanalı) uygulamalarının kapsama oranı nedir; bildirimsiz yapılan planlı kesinti sayısı ve yaptırımı var mıdır?

26. Çağrı merkezi ve fiziksel başvuru kanallarında Diyarbakır için ortalama bekleme süresi, yanıtlanma oranı ve çözüm süresi göstergeleri nedir; hedeflerin altında kalınan kalemler için iyileştirme planı mevcut mudur?
27. Diyarbakır'da taziye evleri, köy camileri, okul ve sağlık birimleri gibi kamusal/yarı kamusal alanlara yönelik özel tarife, muafiyet veya koruyucu düzenleme çalışmanız var mıdır; yoksa böyle bir düzenleme için Bakanlığınızın tutumu nedir?
28. Diyarbakır ve bölgedeki bazı illerde "milyonlara varan geçmiş dönem borcu" gerekçesiyle muhtarlar/hane sahipleri adına başlatıldığı bildirilen icra takiplerinin sayısı nedir; bu takiplerde hukuki hata tespit edilmiş midir?
29. Diyarbakır'da 2025 yılı için onaylı yatırım programında yer alan hat/direk/trafo yenileme ve yeni hat inşa kalemleri nelerdir; yıl içi gerçekleşme oranı şu an itibarıyla kaçtır?
30. Diyarbakır'da ve bölgede elektrik hizmetine erişimde dezavantajlı haneler için "enerji yoksulluğu"na yönelik destek (sosyal tarife, ödeme erteleme, taksit, borç yapılandırma, kesintisiz asgari tüketim garantisi vb.) planlanmakta mıdır?
31. Şirketin bakım-onarım yükümlülüklerini yerine getirmemesi, arızalara geç müdahale etmesi ve yatırımları aksatması halinde lisans şartlarına dayalı hangi yaptırımlar öngörülmüştür; lisans iptali veya kamulaştırma seçenekleri hukuken ve idarenizce değerlendirilmekte midir?
32. Diyarbakır'da şebeke güvenliğine ilişkin risk haritası (yangın, direk devrilmesi, kaçak akım, can güvenliği) güncel midir; bu harita kamuoyuyla ve yerel yönetimlerle paylaşılacak mıdır?
33. Bakanlığınız ve EPDK nezdinde, Diyarbakır ve bölgedeki bazı illerde yaşanan fahiş ceza, kesinti, denetim ve mahremiyet ihlali iddialarına ilişkin son üç yılın denetim/inceleme raporları kamuoyuna açıklanacak mıdır; açıklanmayacaksa gerekçesi nedir?